

Op Stapel 2026-06

17 februari 2026

- › *In de rubriek [Op Stapel](#) geven de collega's van de afdeling Beleid en Belangenbehartiging kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).*

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Beleid en Belangenbehartiging
Team Beleidsthema's en Onderhandelingen

Joachim Van Tilburg en Els Supply (wat de toelichting betreft)
joachim.van.tilburg@g-o.be els.supply@g-o.be

Geert Spiessens (wat het standpunt van het GO! betreft)
geert.spiessens@g-o.be

In deze aflevering:

Onderwijsdecreet 36: onderwijsmaatregelen en (technische) bepalingen binnen verschillende onderwijsniveaus en personeelsregelgeving.

› Onderwijsdecreet 36

Heel wat onderwijsmaatregelen worden in dit decreet opgenomen. Een aantal zijn van toepassing op meerdere onderwijsniveaus, andere zijn dan weer specifiek voor een bepaald onderwijsniveau of hebben invloed op het onderwijspersoneel. De meest relevante maatregelen worden hieronder meegegeven.

Meerdere onderwijsniveaus

- *Beroep tegen beslissing m.b.t. leerplannen (BaO, SO, VWO en DKO)*

Een school- of centrubestuur ontwikkelt leerplannen en legt deze ter goedkeuring voor aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen. Het Agentschap kan een leerplan definitief goedkeuren, tijdelijk goedkeuren of niet goedkeuren, maar op dit moment kan men daar geen beroep tegen aantekenen. Hiervoor wordt nu een rechtsgrond voorzien, zodat de indiener wel beroep kan aantekenen.

- *Verbod op sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop te bevorderen van betalende bijlessen (BaO, SO en DKO)*

Naast de reeds geldende principes waarmee scholen en academies rekening moeten houden bij hun beleid inzake sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten en diensten te bevorderen, wordt nu expliciet aangevuld dat dit voor betalende bijlessen echt niet kan. (Therapeutische tussenkomsten (zoals kinesithérapie of logopedie) worden hier niet mee bedoeld).

- *Kunstkuur (BaO, SO en DKO)*

Kunstkuur is een samenwerking tussen een school uit het BaO of SO en een academie waarbij kunst en cultuur op een duurzame manier geïntegreerd worden in het lesgebeuren. Deze integratie wordt nu expliciet gekoppeld aan de nieuwe minimumdoelen voor muzische vorming in het BaO en de sleutelcompetentie 'cultureel bewustzijn en culturele expressie' in het SO.

Verder worden de verplichte jaarverslagen binnen Kunstkuur geschrapt.

- *Toelatingsvoorwaarden hoger beroepsonderwijs - diploma secundair onderwijs behaald in centra voor volwassenenonderwijs (SO en HO)*

Door de modernisering van het secundair onderwijs worden vanaf schooljaar 2024-2025 nieuwe studiebewijzen uitgereikt (= met toevoeging van OK3 of OK4). Maar de diploma's SO uitgereikt door de cvo zullen tijdens de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027 nog

- ▶ diploma's van voor de modernisering zijn (dus zonder de vermelding van OK3 of OK4). Dit zou de toelating tot de graduaatsopleiding Basisverpleegkunde hypothekeren. Daarom worden de diploma's SO uitgereikt door een cvo tot en met schooljaar 2026-2027 toegevoegd aan de studiebewijzen die toelating geven tot de graduaatsopleiding Basisverpleegkunde.

Leerplichtonderwijs

- *Wijziging procedure permanent onderwijs aan huis (POAH)*

De (bindende) adviseringsopdracht van Zorgpunt van de onderwijsinspectie bij het behandelen van de aanvraag en het toekennen van het recht POAH is een opdracht die eigenlijk niet tot de kernopdracht van de onderwijsinspectie behoort en die ook beter opgenomen wordt door een organisatie die dicht bij het kind staat. De (bindende) adviseringsopdracht van de onderwijsinspectie wordt dan ook geschrapt en aan het CLB gegeven.

Dit betekent o.a. dat ouders de aanvraag tot POAH moeten richten tot het begeleidend CLB. Als er nog geen begeleidend CLB is (omdat het kind nog niet in een school is ingeschreven, of als leerling die naar school gaat of als POAH-leerling) dan kiezen de ouders het dichtst bij de woonplaats gelegen CLB (rekening houdend met het onderwijsnet van keuze).

Verder zal het recht op POAH voor max. drie schooljaren worden toegekend, maar het kan verlengd worden op basis van een nieuwe aanvraag door de ouders. Op het einde van het onderwijsniveau (BuBaO of BuSO) loopt het recht sowieso af. Bij overgang van BuBaO naar BuSO volgt in principe een evaluatie.

Deze nieuwe procedure gaat in vanaf 1 september 2026. De onderwijsinspectie zal nog wel de dossiers voor POAH-aanvragen voor het schooljaar 2026-2027 beoordelen.

- *Regelgeving voor toekenning van middelen in het kader van de proeftuin pioniersscholen*

Het gaat hier om de 'proeftuin pioniersscholen' in het kader van meer inclusief onderwijs. Er worden hiervoor middelen toegekend: voor de pioniersscholen zelf, voor de begeleiding van de pioniersscholen door een consortium en voor onderzoek ter evaluatie van de proeftuin.

De pioniersscholen worden geselecteerd a.d.h.v. ten minste volgende criteria:

- de kwaliteit en haalbaarheid van de voorgestelde organisatie en werking van de pioniersschool of -scholen, waarbij de kwaliteit en de haalbaarheid minstens door de volgende elementen wordt aangetoond:
 - het functioneren van het multidisciplinair team;
 - het werken richting een evidence informed inclusieve leeromgeving;
 - de samenwerking met de centra voor leerlingenbegeleiding en de leersteuncentra;
- de wijze waarop interne kwaliteitszorg wordt georganiseerd, met inbegrip van duidelijke en meetbare doelstellingen;

- ▶
 - de spreiding van types en opleidingsvormen buitengewoon onderwijs over de projecten heen;
 - de spreiding van projecten op vlak van onderwijsniveaus en regio's;
 - de spreiding van projecten op het vlak van onderwijsnetten;
 - voor wat het secundair onderwijs betreft: de spreiding van projecten over finaliteiten en domeinen.

De consortia worden geselecteerd a.d.h.v. ten minste volgende criteria:

- de mate waarin de begeleiding blijkt geeft van aantoonbare expertise inzake veranderingsmanagement en evidence informed inclusief onderwijs;
- de mate waarin de begeleiding blijkt geeft de pioniersscholen op kwaliteitsvolle wijze te kunnen ondersteunen in hun specifieke opdracht als pioniersschool;
- de mate waarin het consortium ervaring kan aantonen in de werking met zowel het vrij als het officieel onderwijs.

Opmerking: de 'proeftuin pioniersscholen' start in september 2026. Hiervoor subsidies aanvragen moet echter al sneller mogelijk zijn. Daarom gaat deze specifieke maatregel al in op 1 januari 2026. Een oproep voor pioniersscholen en voor de begeleiding van de pioniersscholen is voorzien in maart 2026.

- *Uitbreiding functionaliteit LeerID*

Er komt een uitbreiding van de functionaliteit van LeerID. Naast de pure authenticatie van leerlingen, kan de functionaliteit uitgebreid worden naar een transparant datadeelplatform van leerlinggegevens met verschillende applicaties die gebruikt worden in het onderwijs.

Het is het schoolbestuur of de onderwijsinstelling die daar toestemming voor geeft.

- *Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs: verlenging projecten leerlingenvervoer in een vernieuwde pilootfase*

Enkele pilootregio's testten enkele projecten rond leerlingenvervoer uit, met dit schooljaar (2025-2026) als laatste werkingsjaar.

Omdat het nieuw regelgevend kader nog in ontwikkeling is, is beslist de pilootregio's de volgende twee schooljaren nieuwe maatregelen te laten uittesten. De pilootregio's zullen tijdens deze volgende fase enerzijds hun bestaande werking verderzetten en anderzijds een aantal principes van de hervorming van het leerlingenvervoer (zoals vooropgesteld in het Vlaams Regeerakkoord) uittesten. Het aftoetsen van deze principes en het eventuele bijsturen ervan, moet resulteren in een algemeen regelgevend kader dat Vlaanderen-breed uitgerold wordt. Er wordt hierbij ook rekening gehouden met de ervaringen m.b.t. het leerlingenvervoer in de pioniersscholen (zie hiervoor).

Opmerking: indien de pilootwerking niet verlengd zou worden, vallen de pilootregio's terug op de bestaande regelgeving (cf. omzendbrief zonaal leerlingenvervoer).

- ▶ - *Opheffing tijdelijke uitzonderingen op huisonderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne*

Er zijn uitzonderingen op de regeling van huisonderwijs (deelname aan de examencommissie en controle door de onderwijsinspectie) voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne. Deze uitzonderingen gaan uit van een zeer tijdelijk verblijf van de vluchtelingen uit Oekraïne en een kort verloop van de oorlog in Oekraïne. De uitzonderingen dienen immers om kinderen het Oekraïens onderwijs verder te laten volgen en dit met het oog op een terugkeer naar Oekraïne. Deze uitgangspunten zijn ondertussen echter achterhaald.

De uitzonderingen op de voorwaarden van huisonderwijs gelden al 3 volledige schooljaren. Bij een verlenging tot en met het einde van het schooljaar 2026-2027 (a.g.v. de recente verlenging van de Europese richtlijn hierover tot 4 maart 2027), zullen de uitzonderingen op de voorwaarden 5 volledige schooljaren van toepassing zijn. Daarom worden de uitzonderingen beperkt tot kinderen op de vlucht uit Oekraïne die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomiciëerd waren in België en kinderen die voor 1 januari 2027 12 jaar of ouder zijn (wat betreft de uitzonderingen voor het BaO) of 16 jaar of ouder zijn (wat betreft de uitzonderingen voor het SO).

- *Tweede GOK-controle onderwijsinspectie*

Wanneer scholen in het kader van de doorlichting door de onderwijsinspectie een gunstig advies krijgen, maar een negatieve evaluatie voor het GOK-beleid, kan een nieuwe evaluatie van het GOK-beleid vanaf volgend schooljaar ook buiten het kader van een normale doorlichting (en niet enkel bij een volgende doorlichting). Deze evaluatie gebeurt na een termijn van minstens 180 dagen. Wanneer deze tweede evaluatie opnieuw negatief is, blijft de regeling gelden dat de school slechts de helft van het werkingsbudget op basis van de leerlingenkenmerken en de helft van het aantal SES-lestijden, aanvullende lestijden, extra uren-leraar of extra lesuren waarop ze normaliter recht heeft, ontvangt. Zolang dit het geval is, evalueert de onderwijsinspectie opnieuw het GOK-beleid in de loop van het volgende schooljaar totdat de evaluatie positief is. De termijn tussen twee opeenvolgende evaluaties kan ook hier nooit minder zijn dan 180 kalenderdagen.

- *Optimalisatie wachtlijsten aanmeldingen*

De wachtlijsten na de aanmeldingen kunnen efficiënter worden opgevolgd. Het zal toegelaten worden dat wanneer een kind 'opgevestigd' wordt in een school van hogere voorkeur, dat kind geschrapt wordt van de wachtlijsten in de scholen van lagere voorkeur.

Deze maatregel gaat in op 1 september 2026 voor inschrijvingen voor het schooljaar 2027-2028.

- ▶ - *Extra werkingsbudget voor bijkomende capaciteit voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 – verandering systematiek van toekennen*

Om capaciteitsnoden op te vangen, komt er een aangepast systeem voor het toekennen van extra werkingsbudget in het lopende schooljaar voor scholen van (buiten)gewoon onderwijs die bijkomende plaatsen creëren voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag OV1 type 2 of OV2 type 2.

Concreet komen scholen in aanmerking voor bijkomende middelen als:

- de school van (buiten)gewoon onderwijs op de eerste lesdag van oktober 7 of meer regelmatige leerlingen met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag OV1 type 2 of OV2 type 2 telde dan op de eerste lesdag van februari van het voorgaande schooljaar.
- er geen gelijktijdige daling is van leerlingen met een IAC-verslag type 2 en een IAC-verslag OV1 type 2 of OV2 type 2 in een of meer andere scholen van hetzelfde onderwijsniveau en hetzelfde schoolbestuur die in dezelfde gemeente liggen als de hoofdvestigingsplaats van de begunstigde school, waarbij de omvang van de daling toelaat aan laatstgenoemde school om de norm van 7 regelmatige leerlingen te bereiken. Een daling van in totaal minder dan de norm van 7 regelmatige leerlingen in een of meer andere scholen van hetzelfde onderwijsniveau en hetzelfde schoolbestuur die in dezelfde gemeente liggen als de hoofdvestigingsplaats van de begunstigde school is dus wel toegestaan.

Het bedrag dat een school voor (buiten)gewoon basisonderwijs per bijkomende regelmatige leerling ontvangt, is max. 19.278 euro. Het bedrag dat een school voor (buiten)gewoon secundair onderwijs per bijkomende regelmatige leerling ontvangt, is max. 26.234 euro.

Nieuwe scholen en scholen die vanwege herstructurering 1 oktober als teldatum hebben, komen niet in aanmerking voor dat extra werkingsbudget. Die scholen ontvangen immers al omkadering en werkingsbudget op basis van de leerlingenaantallen van het lopende schooljaar.

Leerlingen van buitengewoon onderwijs die permanent onderwijs aan huis volgen, komen ook niet in aanmerking voor dat extra werkingsbudget. Deze leerlingen krijgen onderwijs op hun verblijfplaats en nemen geen plaats in op de school.

- *Hervorming subsidiëring ouderkoepelverenigingen*

De verschillende netgebonden ouderkoepelverenigingen stoppen met te bestaan. Er zal nu nog een subsidiëring zijn van één “aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie”. De doelstelling en werking van deze gezamenlijke ouderkoepelvereniging blijft hetzelfde.

► **Basisonderwijs**

- *Herkleuteren*

6-jarige kleuters (= leerlingen die zes worden vóór 1 januari van het lopende schooljaar) die het gewoon kleuteronderwijs niet met vrucht beëindigd hebben en leerlingen met een IAC-verslag waarvan de klassenraad beslist heeft dat ze niet kunnen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs (zie verder 'evaluatie in het kleuteronderwijs'), kunnen nog een jaar kleuteronderwijs volgen. Ook 6-jarige leerlingen die het voorafgaande schooljaar niet ingeschreven waren in het gewoon Nederlandstalig kleuteronderwijs zijn toegelaten.

Dit betekent ook dat 6-jarige leerlingen die het gewoon kleuteronderwijs wel met vrucht beëindigd hebben of leerlingen met een IAC-verslag waarvan de klassenraad beslist heeft dat ze kunnen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs, in principe geen gewoon kleuteronderwijs meer kunnen volgen. Dit kan, na vraag van de ouders, enkel bij:

- een gunstige beslissing van de klassenraad kleuteronderwijs van de school waar de leerling kleuteronderwijs heeft gevolgd;
- schoolverandering na een gunstige beslissing van de klassenraad waar de leerling zich wil inschrijven.

De leerling wordt dan ingeschreven in het kleuteronderwijs 'onder ontbindende voorwaarde tot gunstige beslissing van de klassenraad'. Als er geen advies is binnen de vijftien kalenderdagen, is de leerling definitief ingeschreven. Als de inschrijving wordt ontbonden, wordt er wel in een overcapaciteitsgroep voorzien in het lager onderwijs van de school waar de leerling eerst ingeschreven was.

Bij schoolverandering in de loop van het schooljaar wordt de beslissing van de klassenraad overgedragen naar de nieuwe school, tenzij kennelijk blijkt dat de beslissing is verkregen zonder dat de leerling het oogmerk had zich in te schrijven in de school in kwestie. In dat geval is de klassenraad van de nieuwe school bevoegd om zelf een beslissing te nemen.

Opmerking: leerlingen die zes jaar worden voor 1 januari van het lopende schooljaar kunnen wel nog één schooljaar toegelaten worden tot een school voor Franstalig onderwijs in de rand- en taalgrensgemeenten die deel uitmaken van het Nederlandse taalgebied, na gunstige beslissing van de klassenraad kleuteronderwijs.

Deze maatregel gaat in vanaf 1 september 2027.

- *Evaluatie in het gewoon kleuteronderwijs en toelating tot het gewoon lager onderwijs*

Aan het einde van het kleuteronderwijs zal de klassenraad beslissen of de leerling klaar is voor het 1ste leerjaar, op basis van de te bereiken en na te streven minimumdoelen. Voor leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon onderwijs maakt de klassenraad kleuteronderwijs op basis van het IAC-verslag de inschatting of de leerling doorstroomt naar het lager onderwijs.

De beslissing tot het niet toelaten tot het lager onderwijs moet schriftelijk gemotiveerd worden, met aandachtspunten voor de toekomst.

- ▶ Ouders kunnen het oordeel van de klassenraad niet naast zich neerleggen, maar ze hebben wel een beroepsmogelijkheid.

Voor leerlingen die al een jaar langer in het kleuteronderwijs verblijven, moet er geen evaluatiebeslissing worden genomen. Deze leerlingen starten sowieso in het lager onderwijs.

Het opleggen van een taalintegratietraject kan altijd nog bij toelating tot het lager onderwijs (niet voor dove en slechthorende kinderen en leerlingen met de IAC-verslag).

Een gevolg van de evaluatie betekent ook dat er geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen kleuters die al dan niet 290 halve dagen aanwezig waren. De 290 halve dagen aanwezigheid blijft wel van essentieel belang: het blijft nl. het criterium om te bepalen of de kleuter voldoet aan de (deeltijdse) leerplicht én het blijft ook een criterium in functie van de schooltoeslag.

- *Taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal: aanpassing naar aanleiding van de minimumdoelen*

Er zullen ook minimumdoelen 'Vlaamse Gebarentaal' (VGT) en dovencultuur worden ontwikkeld voor de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal. Maar zolang er geen nieuwe minimumdoelen VGT en dovencultuur zijn, blijft het principe gelden dat de bestaande ontwikkelingsdoelen VGT en dovencultuur het statuut van minimumdoelen hebben.

Verder is er een aanpassing van de lijst met minimumdoelen waar dove of slechthorende kinderen (die zijn ingeschreven in de taalafdeling) een vrijstelling voor kunnen krijgen.

- *Capaciteit bepalen op niveau van een leerjaar in het buitengewoon basisonderwijs – pioniersscholen.*

Scholen voor buitengewoon basisonderwijs die pioniersscholen (zie hoger) zijn, kunnen nu ook capaciteit bepalen op niveau van een geboortjaar (kleuteronderwijs) of leerjaar (lager onderwijs), en ze zullen ook capaciteit kunnen verschuiven. Op deze manier kunnen ze, indien gewenst, aansluiten bij de structuur van de school voor gewoon basisonderwijs waarmee samengewerkt wordt.

- *Verplichte deelname aan peiling kleuteronderwijs en aan internationaal vergelijkend onderzoek waarbij prestaties worden gemeten*

Nu er ook minimumdoelen voor het einde van het kleuteronderwijs zijn, wil de overheid ook nagaan in welke mate deze minimumdoelen worden bereikt. Om een voldoende responsgraad te garanderen, wordt de deelname aan een kleuterpeiling voor de geselecteerde scholen nu verplicht.

► Secundair onderwijs

- *Beperking van de maximumleeftijd voor leerlingen gewoon secundair onderwijs*

Het gewoon secundair onderwijs is vandaag toegankelijk voor leerlingen tot 25 jaar. Er wordt nu bijkomend voorzien dat de klassenraad kan beslissen of een leerling die uiterlijk op 31 december na de aanvang van het schooljaar de leeftijd van 19 jaar heeft bereikt, kan worden toegelaten tot een structuuronderdeel van de eerste of tweede graad. De klassenraad kan dus beslissen dat het voor deze leerlingen meer aangewezen is dat zij gebruik maken van de mogelijkheden in het volwassenenonderwijs, omdat ze anders nog lange tijd zullen nodig hebben om het secundair onderwijs met succes af te ronden.

- *Toekenning van extra werkingsmiddelen voor de duurste opleidingen in het technisch, beroeps- en kunstsecundair onderwijs, om de schoolfactuur te beperken*

De rechtsgrond waarmee vandaag werkingsmiddelen worden toegekend om kosten te drukken voor leerlingen in structuuronderdelen gericht op knelpuntberoepen, wordt verruimd naar structuuronderdelen in het tso, bso en kso. Op deze manier kunnen er vanaf schooljaar 2026-2027 extra werkingsmiddelen voor het tso, bso en kso worden toegekend. De investering zal focussen op de duurste richtingen, waar een verlaging van de schoolfactuur voor leerlingen de betaalbaarheid van deze opleidingen moet verhogen.

De Vlaamse Regering zal een lijst opmaken met opleidingen die voor extra financiering in aanmerking komen, rekening houdend met bepaalde criteria: doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt of naar het hoger onderwijs, kostprijs en de maatschappelijke relevantie van de opleidingen.

- *Overcapaciteit buurt – definitie afstand*

De definitie afstand bij de overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt wordt vereenvoudigd, zodat scholen zelf kunnen beslissen welke applicatie (bv. Google maps, Waze, ...) ze gebruiken. Scholen moeten hierover wel duidelijk communiceren, op een voor iedereen toegankelijke manier. En uiteraard moet de gekozen applicatie en werkwijze voor iedereen toegepast worden om zo de gelijke behandeling te garanderen.

- *Aanpassing teldag zevende jaren*

De teldag voor de zevende jaren gericht op de arbeidsmarkt met een duurtijd van twee semesters wordt aangepast naar deze die momenteel gelden voor 7e leerjaren van één of drie semesters, namelijk 15 januari en 15 mei.

► - *Evaluatie afstandsonderwijs*

Interactief afstandsonderwijs kan een grote impact hebben op de onderwijskwaliteit, maar tot op heden zijn daar geen gegevens over. Een tijdige evaluatie met het oog op een eventuele bijsturing is nodig en daarom wordt de voorziene evaluatie vervroegd naar 2026-2027 in plaats van 2027-2028.

- *Examencommissie secundair onderwijs*

De Examencommissie evalueert summatief, wat wil zeggen dat ze in één examen per vak(onderdeel) oordeelt of kandidaten de onderwijsdoelen in voldoende mate beheersen. De Examencommissie doet niet aan permanente evaluatie of procesevaluatie en er worden ook geen projectweken of themadagen georganiseerd waarbij doelen geëvalueerd worden.

Dit heeft als gevolg dat er voor een beperkt aantal doelen onvoldoende valide kan geëvalueerd worden via summatieve toetsing. Er moet dus voorzien worden in een afwijking van een evaluatie van alle doelen. Dit was al zo voor de 1^e graad (*afwijking van evalueren van alle doelen van de basisoptie via de Examencommissie (Codex Secundair Onderwijs, art 256/3 §3)*) en wordt vanaf 1 januari 2026 uitgebreid naar een afwijking van een beperkt aantal doelen voor de 1^e, 2^e en 3^e graad.

Deeltijds kunstonderwijs

- *Verduidelijking koppeling van financierbaarheid leerling aan aanwezigheid*

In het deeltijds kunstonderwijs verliest een leerling die meer dan een derde van de leeractiviteiten tussen 1 oktober en de teldag voor de omkaderingsberekening (1 februari) ongewettigd afwezig is, zijn financierbaarheid. Als een leerling meerdere vakken volgt, geldt deze aanwezigheidsvoorwaarde voor alle vakken. Dit wordt nu duidelijker weergegeven in de regelgeving.

- *Schrapping onnodige afwijking op toelatingsvoorwaarden 4de graad muziek*

In het domein muziek kunnen leerlingen die nog niet alle competenties van de tweede graad hebben verworven toch toegelaten worden tot de derde graad, onder bepaalde voorwaarden. Dit kan nu ook voor de overgang van de derde naar de vierde graad, maar tegen het einde van de derde graad moeten alle basiscompetenties van die graad verworven zijn. De mogelijkheid voorzien voor de overgang van de derde naar de vierde graad is dus niet zinvol en wordt geschrapt.

► Volwassenenonderwijs

- *Opheffing onderwijscoördinatie Vocvo in de gevangenissen*

De Vlaamse regering wil de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden centraliseren. De de onderwijscoördinatie in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen zal vanaf 1 januari 2027 dan ook opgenomen worden door het Agentschap Justitie en Handhaving en niet langer door Vocvo vzw.

Personeel

- *Versterken van de aanvangsbegeleiding van startende leerkrachten via een inductiejaar*

Alle leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs met een tijdelijke aanstelling van bepaalde duur (TABD) in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel, worden beschouwd als startende leerkrachten die aanspraak kunnen maken op inductie (= gedeeltelijke lesvrije opdracht). Heel wat startende leerkrachten combineren verschillende deeltijdse opdrachten in verschillende scholen. In ieder van die scholen kunnen ze aanspraak maken op inductie. Deze maatregel staat naast de reeds bestaande rechten en plichten rond aanvangsbegeleiding voor startende leerkrachten; hier verandert er dus niets aan.

De inhoud van de inductie moet focussen op aspecten als klasmanagement en vakdidactiek, maar ook andere aspecten verbonden aan de aanvangsbegeleiding kunnen in onderling overleg tussen de startende leerkracht en de eerste evaluator opgenomen worden in de schriftelijke overeenkomst waarin de persoonlijke aanvangsbegeleiding moet worden vastgelegd. Daarbij wordt wel steeds uitgegaan van een verplichte aanwezigheid op school. Het is verder niet de bedoeling dat deze startende leerkrachten alleen maar klasexterne begeleiding moeten krijgen van hun mentor, wel dat ze kansen krijgen om bijvoorbeeld via klasbezoeken kunnen leren van meer ervaren collega's, bijvoorbeeld tijdens hun lessen.

De hoeveelheid inductie moet via lokaal overleg onderhandeld worden, maar bedraagt in ieder geval max. 20% van de lesopdracht. De totale opdracht (dus inclusief de 'inductieopdracht') kan nooit een voltijdse opdracht in het betreffende ambt overschrijden.

Scholengemeenschappen – en scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren – krijgen middelen om deze inductie te organiseren: eenheden inductie. De verdeling van het totale aantal eenheden door de overheid zal gebeuren op basis van het aantal starters dat de 3 voorafgaande schooljaren was aangesteld in de scholen en scholengemeenschappen.

Verder zullen er binnen het lokaal overleg afspraken moeten worden gemaakt over de organisatie van de inductie en over de aanwending van de eenheden inductie. Ook moeten er daar criteria worden vastgelegd om te bepalen voor welke groepen van startende leerkrachten (prioritair) eenheden inductie kunnen worden aangewend, waardoor de nodige flexibiliteit voor de toekenning en invulling van de inductie kan worden geboden. Niet iedere startende leerkracht heeft nl. evenveel nood aan

- ▶ begeleiding bij de vakdidactiek en het klasmanagement of bij andere aspecten van diens aanvangsbegeleiding. Een startende leerkracht die echter aangeeft nood te hebben aan een inductiejaar, heeft altijd het recht op een deel van de uren of lestijden inductie (tenzij de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn (zie verder)).

Scholengemeenschappen kunnen een deel van hun eenheden inductie overdragen naar een andere scholengemeenschap, maar enkel als eerst voor alle starters binnen de scholengemeenschap eenheden inductie werden aangewend.

Bij de aanwending van de eenheden inductie zullen er telkens een aantal eenheden omgezet worden naar een aantal lestijden (basisonderwijs) of lesuren en uren-leraar (secundair onderwijs). De omgezette eenheden inductie kunnen niet vacant verklaard worden; er kan dus ook niet in benoemd, geaffecteerd of gemuteerd worden. Er in vervangen is ook niet mogelijk.

Scholen kunnen (= niet verplicht) ook hun organieke lesomkadering inzetten voor de inductie van de startende leerkrachten als aanvulling op de eenheden inductie die ze ontvangen. Ook hierover worden in het bevoegde lokaal onderhandelingscomité de nodige afspraken gemaakt met respect voor de bestaande principes rond de aanwending van lestijden en uren voor bijzondere pedagogische taken (BPT).

Belangrijk: binnen het lokaal overlegcomité moet er dus een akkoord zijn over de aanwendingscriteria. Zonder een akkoord, moeten de eenheden inductie evenredig verdeeld worden over de startende leerkrachten in verhouding tot hun opdracht. Een school is daarbij echter niet verplicht om boven op de toegekende eenheden inductie nog bijkomende omkadering aan te wenden voor inductie, bijvoorbeeld als in de loop van het schooljaar een startende leerkracht een vervanging op zich neemt en de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn.

De inductiemaatregel kan worden gecombineerd met de lerarenbonus (= het volgen van een lerarenopleiding).

- *Terugvorderingen van ten onrechte uitbetaald salaris*

Tot op heden kan een onterecht uitbetaald salaris teruggevorderd worden binnen een termijn van twee jaar te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling. Dit wordt nu aangepast naar een termijn van één jaar, indien de fout bij de administratie ligt.

Er worden wel een aantal voorwaarden aan gekoppeld:

- de administratie moet tijdig in het bezit geweest zijn van alle nodige informatie;
- de administratie zal, ook wanneer de fout bij haar ligt, nog steeds het onterecht betaald salaris kunnen terugvorderen in de gevallen waarin een personeelslid behoort te weten dat (een deel van) het salaris onterecht werd uitbetaald (bv. omdat het de bezoldigde prestaties überhaupt niet heeft geleverd of wanneer het recht had op een vervangende uitkering naar aanleiding van een onderbreking van diens prestaties).

- ▶ - *Schrappen verplichte uitdiensttreding bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd*

Naar analogie met wat in het federale regeerakkoord opgenomen is, wordt de automatische beëindiging van de aanstelling of benoeming op het moment dat het personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, opgeheven. Voor onderwijs betekent dit dat het personeelslid ook na de wettelijke pensioenleeftijd kan verder werken zonder dat het hiervoor de toestemming van het school- of centrumbestuur nodig heeft.

Met een gemotiveerde reden(en) (= gebaseerd op niet discriminerende gronden; enkel het feit dat een personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, volstaat op zich niet om het ontslag te motiveren) en mits het respecteren van een opzeggingstermijn, kan de raad van bestuur of de afgevaardigd bestuurder, in geval van een vormingscentrum, een einde maken aan de vaste benoeming of aan de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur van een personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft.

Opmerking: de opzeggingstermijn omvat drie maanden per begonnen periode van 10 jaar dienstanciënniteit die het personeelslid in kwestie heeft verworven, tenzij in onderling overleg een kortere termijn wordt afgesproken.

- *Inzetbaarheid personeelsleden die uit hun opdracht zijn verwijderd in het kader van moederschapsbescherming*

De regelgeving over het inzetten van personeelsleden voor wie een risico is vastgesteld tijdens de zwangerschap of borstvoeding wordt aangepast. De directeur of de inrichtende macht wordt nu verplicht om een personeelslid waarvoor i.f.v. van een vastgesteld risico geen andere arbeidsomstandigheden of geen andere opdracht(en) kunnen worden aangeboden, toch bepaalde taken toe te wijzen die toelaatbaar zijn in haar toestand. Die taken zijn voor personeelsleden met een pedagogisch bekwaamheidsbewijs van pedagogisch-ondersteunende aard ten aanzien van andere collega's (bv. co-teaching, ...). Aan andere personeelsleden kunnen administratieve taken worden toegewezen.

Deze pedagogische of administratieve taken worden uitgevoerd in de eigen instelling of in een andere instelling van de inrichtende macht. In het BaO of SO kan het personeelslid ook ingeschakeld worden in een andere instelling van de scholengroep of -gemeenschap. De afstand tot die andere instelling mag nooit meer dan 25 kilometer bedragen t.o.v. de instelling waar het personeelslid is aangesteld, tenzij het personeelslid daarmee akkoord gaat.

Personeelsleden van een cvo worden altijd in hetzelfde centrum met de pedagogische of administratieve taken belast. Ook hier geldt dat de afstand tussen de standplaats van het personeelslid en de vestigingsplaats waar het personeelslid bij een wijziging van zijn opdracht wordt ingezet, nooit meer dan 25 km mag bedragen, tenzij het personeelslid daarmee akkoord gaat.

De toegewezen taken moeten veilig zijn en in overeenstemming met de welzijnswetgeving. De arbeidsgeneesheer oefent hierbij zijn rol uit.

Tijdens de uitvoering van die andere taken blijft het personeelslid titularis van haar betrekking en wordt zij belast met een niet-organieke betrekking in haar ambt, dat ook

- ▶ geldt als dienstactiviteit. Het personeelslid behoudt ook haar salaris en zij kan in haar initiële betrekking worden vervangen.

Deze maatregel gaat in voor de personeelsleden die op of na 1 september 2026 moeten verwijderd worden uit het risico. Personeelsleden die voor de zomervakantie of sluitingsperiode 2026 werden verwijderd uit een risico, vervolgens tijdens die zomervakantie of sluitingsperiode niet meer onder het risico vallen en vanaf 1 september 2026 opnieuw verwijderd worden uit een risico, vallen ook onder deze maatregel voor de verwijdering vanaf 1 september 2026. Personeelsleden die voor 1 september 2026 werden verwijderd uit hun betrekking en met verlof zijn gezet, blijven in deze situatie voor zover dat verlof doorloopt na 1 september 2026.

Opmerking: vanaf 1 september 2026 zal er geen onderscheid meer zijn tussen een verwijdering wegens beroepsziekte en verwijdering wegens moederschapsbescherming voor zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven (dit staat nu ook niet in de regelgeving). Er zal dus nog enkel verwijderd kunnen worden uit het risico bij moederschapsbescherming conform de bepalingen in de Codex Welzijn.

- *Tuchtregeling leerkrachten levensbeschouwelijke vakken*

Een tuchtsanctie heeft geen verband met de inhoud van het vak, want een tuchtstraf kan enkel opgelegd worden naar aanleiding van een schending van één van de plichten opgenomen in het decreet rechtspositie. Een tuchtzaak is dus voor alle personeelsleden hetzelfde en de betrokkenheid van de levensbeschouwelijke instantie bij een tuchtsanctie voor een leerkracht van een levensbeschouwelijk vak is dus niet nodig. Dit is nu wel het geval, maar zal worden geschrapt. De schoolbesturen moeten wel de betrokken levensbeschouwelijke instantie op de hoogte brengen indien er een tuchtstraf wordt opgelegd aan een leerkracht levensbeschouwelijke vakken.

Indien het personeelslid toch zou argumenteren dat hij is gestraft omwille van een vakinhoudelijke reden, en dat dus de godsdienstvrijheid zou geschonden zijn, kan hij in beroep gaan bij de bevoegde beroepsinstantie in tuchtzaken. Die zal onafhankelijk afwegen of er grond is om de tuchtstraf te vernietigen of te bevestigen. De toetssteen daarbij zal altijd het hoofdstuk "Plichten" zijn, opgenomen in het decreet rechtspositie.

- *Mogelijkheid tot mutatie van leraar secundair volwassenenonderwijs naar leraar secundair onderwijs en mogelijkheid tot validering van dienstanciënniteit verworven in een wervingsambt in een cvo voor een wervingsambt in een ander onderwijsniveau (rechtspositie personeel)*

Omdat er minder inschrijvingen zijn in bepaalde opleidingen in het volwassenenonderwijs (a.g.v. een verhoging van het inschrijvingsgeld), zijn er ook personeelsleden die een verminderde/geen opdracht meer hebben. Schoolbesturen krijgen nu de mogelijkheid om op een flexibele manier personeelsleden uit een cvo aan te stellen in een ander ambt in een ander onderwijsniveau.

Voor vastbenoemde personeelsleden:

- in een wervingsambt van leraar secundair volwassenenonderwijs in een cvo, kan een schoolbestuur deze personeelsleden in dienst nemen via een nieuwe affectatie of mutatie in een vacante betrekking in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in het (buiten)gewoon secundair onderwijs, op voorwaarde dat het personeelslid beschikt over een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor dat ambt én dat het akkoord gaat met die nieuwe aanstelling;
- in een wervingsambt van het ondersteunend personeel in cvo, kan een schoolbestuur deze personeelsleden in dienst nemen via een nieuwe affectatie of mutatie in een vacante betrekking in een wervingsambt van de betreffende personeelscategorie op voorwaarde dat het personeelslid beschikt over een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor dat ambt én dat het akkoord gaat met die nieuwe aanstelling;
- in een selectie- of bevorderingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in een cvo, kan een schoolbestuur deze personeelsleden in dienst nemen via een nieuwe affectatie in een vacante betrekking in een selectie- of bevorderingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel op voorwaarde dat het personeelslid beschikt over een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor dat ambt én dat het akkoord gaat met die nieuwe aanstelling;
- het personeelslid blijft de salarisschaal behouden waar hij of zij recht op had voor het desbetreffende ambt in het cvo, tenzij het personeelslid in het nieuwe ambt van aanstelling op basis van zijn of haar bekwaamheidsbewijs recht heeft op een gelijke of hogere salarisschaal.

Voor tijdelijke personeelsleden:

- een schoolbestuur kan de dienstanciënniteit die een tijdelijk personeelslid heeft opgebouwd in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in een cvo voor max. 290 dagen valideren als dienstanciënniteit voor een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in het (buiten)gewoon secundair onderwijs;
- een schoolbestuur kan de dienstanciënniteit die een tijdelijk personeelslid heeft opgebouwd in een wervingsambt van het ondersteunend personeel in een cvo voor max. 290 dagen valideren als dienstanciënniteit voor een wervingsambt van van de betreffende personeelscategorie

Opmerking: deze maatregel gaat al in op 1 juni 2026, zodat het personeelslid zich voor 15 juni 2026 kandidaat kan stellen voor een TADD, als er uiteraard een dienstanciënniteit is van 290 dagen.

Deze maatregelen zijn tijdelijk gedurende vijf schooljaren, nl. van het schooljaar 2026-2027 tot en met het schooljaar 2030-2031. De tijdelijkheid van de maatregelen laat toe na te gaan wat de feitelijke impact is van de verhoging van het inschrijvingsgeld op de financiering van de cvo. Op basis van die impact kan dan worden nagegaan of de maatregel al of niet moet worden verlengd.

Protocol van het Gemeenschapsonderwijs bij het ontwerp van decreet over het onderwijs XXXVI

Het Gemeenschapsonderwijs geeft een **protocol van gedeeltelijk akkoord** bij het ontwerp van decreet over het onderwijs XXXVI.

1. Het Gemeenschapsonderwijs is tevreden dat de mogelijkheid geboden wordt aan onze raden van bestuur om de overstap van personeelsleden van het volwassenenonderwijs naar het secundair onderwijs te faciliteren. We vinden het belangrijk dat daarbij het appreciatierecht bij onze raden van bestuur ligt. **Tegelijkertijd betekent onze tevredenheid over deze maatregel uiteraard niet dat we de besparingen in het volwassenenonderwijs genegen zijn, wel integendeel.** Het levenslang leren wordt uitgehouden door de besparingsmaatregelen terwijl er net veel nood is aan levenslang leren. Ook uiten we onze tevredenheid over artikel 10 dat regelt dat voortaan alle personeelsleden van de scholengroep op een gelijke manier tuchtrechtelijk worden behandeld, nl. bij autonome beslissing van de raad van bestuur. Verder zijn we tevreden met de aanpassing van de overgangsregeling voor HBO5 Verpleegkunde waarbij de keuze wordt gelaten aan de scholen of ze willen blijven de uitdovende hbo5-opleiding verpleegkunde aanbieden.

2. Echter hebben we bij specifieke artikelen nog **punctuele bemerkingen en vragen**:

° met betrekking tot het volwassenenonderwijs willen we bij artikel 71 het belang van het behouden van de stuurgroep benadrukken. De stuurgroep bestendigt namelijk het overleg tussen alle betrokken partijen en klopt bepaalde procedures af waarmee de centra/penitentiaire instellingen aan de slag gaan. De coördinatie van het onderwijs aan gedetineerden is, na de eerdere schrapping van de opdracht inzake coördinatie geletterdheidsbeleid en de werking inzake duidelijke taal, de laatste opdracht die nog ressorteerde onder VOCVO vzw. Daarom is het belangrijk dat de onderwijscoördinatoren in de toekomst nog kunnen overleggen met de centra en dat Justitie ook voeling blijft houden met hetgeen leeft op de werkvloer.

° bij artikel 73 met betrekking tot de GOK-doorlichting is het nog steeds onduidelijk over welk venster dit precies gaat. De voorgestelde verlenging van 90 kalenderdagen naar 180 kalenderdagen is positief maar nog niet voldoende. De cruciale vraag blijft echter over welke termijn het gaat. Als het gaat over de termijn tussen de 1^e en 2^e doorlichting, moet er rekening worden gehouden met het feit dat er in die periode in de betrokken school heel wat werk op vlak van beleid moet verricht worden. Gaat het evenwel over de termijn tussen de 2^e doorlichting en de volgende, is het gekoppeld aan verlies van werkingsmiddelen en SES-middelen.

° bij artikel 160 met betrekking tot pioniersscholen vragen we een expliciete verwijzing naar de samenwerking consortium – pedagogische begeleidingsdienst als bijkomend criterium bij de toekenning van de middelen.

° bij artikel 186 met betrekking tot het deeltijds kunstonderwijs stelt het Gemeenschapsonderwijs opnieuw de vraag om ook overhevelingen mogelijk te maken binnen hetzelfde schoolbestuur. Dit artikel geeft ons die mogelijkheid helaas niet en dat betreuren we.

° we betreuren de hervorming van de ouderkoepels – waar dit voorontwerp van decreet uitvoering aan geeft - zeker omdat er nu ook zaken op tafel liggen die rechtstreeks betrekking hebben op ouders, zoals bijvoorbeeld het actieplan Goed gedragen. We stellen ons ook ernstige vragen bij de haalbaarheid van de ondersteuning van zoveel scholen qua ouderwerking met zo weinig personeel. Daarenboven is het niet logisch dat deze regeling pas wordt onderhandeld nadat ze reeds werd doorgevoerd.

° met betrekking tot de regeling voor Permanent Onderwijs aan Huis zijn we tevreden dat er een aanpassing is gebeurd ten opzichte van de eerdere versie, met name dat de aanvraag voor POAH wordt ingediend bij het begeleidende CLB van de basisschool van de leerling. Het eigen/betrokken CLB kent de leerling en de school immers het best. Ook het verlengen van de doorlooptijd van 30 naar 60 dagen is een goede zaak. We stellen concreet nog volgende aanpassingen voor:

Bij §3. Het CLB, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, bepaalt ook hoe lang de leerling recht heeft op permanent onderwijs aan huis. Het recht wordt toegekend voor een periode van maximaal drie schooljaren; POAH is evenwel, zoals de naam het zelf zegt, permanent. Een 3-jaarlijkse herevaluatie van het recht op POAH impliceert dan ook vooral veel planlast voor de betrokken CLB-medewerkers die vooral hun administratieve opdrachten willen verminderen en niet laten toenemen. Wij zijn voorstander van een onbeperkt recht op POAH waarbij het CLB, bij indicaties, wel steeds tot een herevaluatie kan overgaan en het recht op POAH stopzetten van zodra dat niet langer nodig is. We stellen dan ook voor om de duurtijd van maximaal 3 schooljaren te schrappen. Het betrokken CLB kan steeds, na een grondige evaluatie, beslissen om het recht stop te zetten wanneer een terugkeer naar onderwijs mogelijk blijkt.

Bij §5. *Als ouders en het CLB geen akkoord bereiken over nood aan POAH als meest passend aanbod, dient de klachtenprocedure[...]* stellen we voor om de klachtenprocedure bij de Vlaamse bemiddelingscommissie te laten.

Bij §6. *De leerling [...] heeft recht op inschrijving in de vestigingsplaats voor buitengewoon basisonderwijs op de kortst mogelijke afstand over de berijdbare weg van ofwel het officieel onderwijs ofwel het gesubsidieerd vrij onderwijs, naar keuze van de ouders, bij de verblijfplaats van de leerling dat het type vermeld op het IAC-verslag aanbiedt,* stellen we voor om toe te voegen “tenzij hier door het CLB gemotiveerd van wordt afgeweken. In dat geval geldt het onverkort recht op inschrijving in de vestigingsplaats zoals door het CLB aangeduid.”

3. Het Gemeenschapsonderwijs gaat niet akkoord met de regeling tot de aanwending van de inductie-eenheden en het niet doorvoeren van overdracht CLB-omkadering bij overname:

° met betrekking tot **inductie** zijn we tevreden dat de focus voor de aanwending wordt verbreed en dat er expliciet wordt bepaald dat inductie op school dient te gebeuren. Wat we niet nodig en zelfs contraproductief vinden, is het feit dat er ingeschreven wordt dat de criteria voor de aanwending van de eenheden inductie kunnen worden vastgelegd mits akkoord van het lokaal overlegcomité. Het inschrijven van een vereist akkoord wensen we dan ook geschrapt te zien want de keuze van de criteria is de eindverantwoordelijkheid van de scholengroep die autonoom moet kunnen beslissen. Daarenboven wordt een regeling voorzien in geval van geen akkoord in het lokaal overlegcomité: in dat geval worden de eenheden inductie evenredig aan alle starters toegekend. Ook met die procedure kunnen we niet akkoord gaan want die houdt geen rekening met de reële context in scholen. Wat bijvoorbeeld met starters die later op een schooljaar starten? Het Gemeenschapsonderwijs vraagt nadrukkelijk maximale flexibiliteit in de

aanwending net om te kunnen inspelen op de wisselende noden en behoeften van starters. We hebben ook fundamentele vragen bij hoe de doelgroep in het voorontwerp van decreet wordt afgebakend. Het hanteren van het stamboeknummer om te bepalen of iemand een starter is, zou een efficiëntere manier kunnen zijn om ervoor te zorgen dat de beperkte middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet. Daarenboven willen we pleiten voor een uitbreiding van het systeem van inductie naar het volwassenenonderwijs.

° het Gemeenschapsonderwijs gaat niet akkoord met de schrapping van het originele artikel 186 waarin voorzien werd in de overdracht van omkadering van het ene CLB naar het andere bij **overname van een school door een ander schoolbestuur**. Wanneer de onderwijsbevoegdheid van een of meer scholen overgedragen wordt naar een ander schoolbestuur en daardoor een ander CLB moet instaan voor de leerlingenbegeleiding, is het niet meer dan logisch dat in dat geval de omkadering de leerlingen volgt. We vragen dan ook nadrukkelijk om dit artikel terug op te nemen in het voorontwerp van decreet. Dat neemt niet weg dat we het belangrijk vinden dat het debat ten gronde gevoerd wordt over het omkaderingssysteem van de CLB.

